

La universitat no és país per a les humanitats

Fa uns dies l'ARA dedicava el diari a la crisi de les humanitats. Com deia Salvador Cardús en un article posterior (22/04/14) fa tant temps que se'n parla que això possiblement vol dir que té més a veure amb nosaltres i amb la nostra societat que amb una qüestió purament docent. Hi estic d'acord. Segur que és un tema amb moltes dimensions. A mi m'agradaria prestar atenció a un dels factors que, al meu entendre, incideix en la seva crisi: la universitat.

L'estandardització de la universitat és un fet (en parlava en un article llunyà: "McDonaldització universitària", 19/03/2012). El pla de Bolonya i els índexs d'impacte de publicació del personal docent i investigador (PDI) són les dues guies actuals que orienten el dia a dia universitari, com és possible que passi en el futur de l'ensenyament infantil i juvenil amb els informes PISA. Més enllà de les bones raons per a la introducció de tot criteri avaluador, cal reconèixer les conseqüències reals sobre el conjunt del sistema. I en el cas de la universitat, almenys, la que n'ha sortit més malparada és la docència.

Per què? Perquè els departaments compten, des de fa pocs anys, amb un criteri estandarditzat per avaluar el PDI: el nombre d'articles publicats en revistes d'impacte internacional, meticulosament ordenades i prioritzades anualment. L'encomiable objectiu era acabar amb l'endogàmia i els textos de baixa qualitat publicats en revistes dirigides per col·legues. La realitat és que es fan més esforços per publicar que per pensar, perquè no, no és el mateix. Els temes d'interès en les revistes indexades són uns, cal emmot-

llar-se a uns requisits. La fàcil aplicació d'aquest criteri i l'orientació prioritària cap a aquesta tasca ha fet que la docència hagi quedat relegada. No hi ha una preocupació generalitzada per avaluar-la, ni per part del PDI, absort en la cursa per la publicació, ni per part d'uns estudiants gens motivats a respondre a enquestes que mai serveixen perquè res canviï. Ningú se les pren seriosament, entre altres coses perquè amb prou feines són respostes per un 30% dels estudiants (és un peix que es mossega la cua). Els bons professors no es destaquen, els mals professors sempre poden excusar-se en la baixa qualitat del sistema d'avaluació.

A més, es parteix de la idea que l'excel·lència investigadora i docent han d'anar de la mà. Sens dubte, hi ha excel·lents investigadors que són grans professors. Però també grans investigadors que odien fer classes.

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

Els professors que dediquen molt temps a la recerca docent estan en clar perill d'extinció

I també docents meravellosos que no volen entrar en l'apassionant món de les revistes indexades, a qui, de fet, el que els agrada i fan molt bé és recerca docent. Dedicuen molt de temps a pensar quin vídeo, quins articles, quin debat, pot servir millor per impactar i transmetre uns coneixements que ja han estat descoberts per algú altre. Donat l'ambient universitari actual aquesta espècie està en clar perill d'extinció: no compta amb cap arma per defensar la seva posició.

Tot plegat té molt a veure amb les humanitats. Entenc les humanitats com tot el que ens ajuda a entendre'ns millor, com a éssers humans, i que no necessàriament té una aplicació immediata en forma d'habilitat pràctica o tecnològica. També les ciències (socials, naturals) tenen un vessant d'humanitats, d'ajudar a pensar. Però en l'actual universitat,

qui es pot dedicar a pensar com ajudar els seus estudiants a pensar? O, fins i tot (una funció cada dia més necessària), ¿qui convencerà els estudiants que és bo, abans d'entrar en la voràgine de la vida professional i familiar adulta, invertir temps i esforços a reflexionar sobre el que altres han pensat, encara que això no garanteixi una feina?

De fet, l'interès per les humanitats moltes vegades arriba més tard a la vida. Quan ja tens una carrera professional i vols posar ordre a les teves experiències vitals, tot connectant-les amb reflexions de caràcter universal. Per donar resposta a aquestes inquietuds cal una formació contínua de nivell universitari. I quina universitat que dona l'esquena a la docència està preparada per acollir aquests nous alumnes d'humanitats? Llevat de les universitats a distància, cap! Trobo que és una llàstima que les universitats es desentenguin d'aquest potencial públic, més ara en temps de crisi. (Els màsters no són la resposta: o bé són un primer pas cap al doctorat, o bé s'haurien d'orientar cap a la capacitat professional.) Ara disposem, a més, de cursos en format MOOC, classes magistrals per internet que podrien complementar-se amb una bona docència *in situ*. Ho hauríem d'aprofitar per fer una veritable revolució docent.

Val la pena preguntar-nos quins espais com a societat oferim a les humanitats. I molt especialment en l'àmbit universitari. I és curiós adonar-se que al mateix temps que a les universitats catalanes naixien carreres literalment anomenades "humanitats", iniciàvem l'evolució cap a un ensenyament superior que possiblement és el menys humanista de la història.

CÈLIA ATSET

CARTES I MISSATGES

Empat tècnic

Segons es desprèn de l'últim baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió en relació a les futures eleccions europees, sembla que es podria produir un empat tècnic entre CiU i ERC. Des del punt de vista intern de cada partit ja busquen estratègies que facilitin superar aquesta igualtat, però jo penso que aquest no és el problema cabdal. El més important és la participació. De què serveix que els partits obtinguin un eurodiputat més o un eurodiputat menys si en les eleccions no se supera una xifra mínima de participació?

Ens sembla que Europa, o la Unió Europea, és lluny. I la majoria de nosaltres sabem poca cosa de les seves dinàmiques i dels seus objectius. Però el que els catalans volem ser és precisament un nou estat d'Europa, i no, posem per cas, un satèl·lit de la Lluna.

Guanyi CiU, guanyi ERC, o empatin, o encara que es consolidi ICV-EUiA o que tregui el nas el PSC, ho han de fer amb la força que els dona el suport majoritari de la població. Tant si acabem tenint un empat tècnic com qualsevol de les majories

possibles, si és sense un suport important dels ciutadans i sense una participació electoral remarcable... res de res.

PILAR PORCEL OMAR
SABADELL

Al senyor Pere Navarro

A mi em van obrir el cotxe després de trencar-ne el pany. Si jo pensés com vostè, podria dir que el motiu és que al meu cotxe hi porto un adhesiu amb la bandera europea i el CAT i una senyera, i que, per tant, m'ha obert el cotxe algun *dependentista* perquè soc catalanista i que aquest incident és culpa de la crispació que provoquen els defensors de la unitat d'Espanya. Algú s'ho creuria?

Llavors, ¿per què hem de suposar que l'agressió que va patir (tan condemnable com l'agressió de la policia espanyola a Rafael Martín per independentista) va ser pel suposat ambient de crispació pel dret a decidir? No li estic dient mentider. Només li pregunto: com sap que aquella dona era independentista i que el va agredir per unionista? ¿El va insultar per unionista? ¿Li va dir algu-

na consigna independentista? Segons vostè, només li va dir un insult apolític. Vostè va ser alcalde de Terrassa: ¿aquella dona no podria ser una persona perjudicada per la seva política municipal? ¿O una exsocialista decebuda amb la política del seu partit i penedida d'haver-los votat?

JORDI AZNAR I MARTÍNEZ
BARCELONA

Ja ho deia Orwell

El senyor jutge redacta el text d'una possible Constitució catalana i una colla d'altres jutges reclamen. ¿Que no és lliure, el senyor jutge, de redactar el que li vingui de gust? Certament, no estem sota una dictadura militar -encara que a alguns els agradaria-, però tampoc estem en una democràcia. Com deia Orwell, tots els ciutadans són lliures, però alguns són més lliures que d'altres. Si col·labores amb la FAES ets més lliure que si ho fas amb l'ANC. Oi que és evident?

JORDI ARRAUT
BARCELONA

El Dia de la Dansa

El 29 d'abril es commemorava el Dia Internacional de la Dansa amb motiu de la mort del gran ballarí rus Rudolf Nureyev. En aquesta diada es fan actuacions de dansa de tota mena arreu del món: de dansa clàssica, de contemporània, de fusió, etc. Les actuacions es fan en teatres, en carrers, en vestíbuls, etc., a fi que tot el món vegi la bellesa d'aquest art. La dansa vol expressar amb els moviments del cos sentiments, representar accions i fets, o simplement ballar al so i al ritme de la música. A través d'aquestes línies voldria felicitar tots els ballarins i ballarines que en aquesta data tan assenyada han ajudat a difondre i mostrar la sensibilitat d'aquest art.

MERCÈ MORA CORDERROURE
LLEIDA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

